

Лобачева І. Ф.

*канд. пед. наук, доцент кафедри фінансів
Вінницького фінансово-економічного університету*

Британська Н. Н.

*канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів
Вінницького фінансово-економічного університету*

Муляр Д. М.

генеральний директор Готельно-ресторанного комплексу «Франція», м. Вінниця

Фоміна Д. О.

менеджер Готельно-ресторанного комплексу «Франція», м. Вінниця

ОСНОВНІ СКЛАДНИКИ МЕХАНІЗМУ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

Вступ. Банківський сектор є невід’ємною ланкою національного економічного механізму. Водночас ефективне функціонування банків на фінансовому ринку дає змогу поповнити економіку грошима і здійснити перерозподіл грошових потоків відповідно до економічних потреб країни. Стабільний розвиток банківського бізнесу – пріоритетне завдання урядів провідних країн світу, а без необхідних інвестиційних ресурсів банків досягти економічного зростання в державі практично неможливо. З огляду на це виникає необхідність у проведенні поглибленого вивчення основних аспектів банківського бізнесу в Україні, результати якого окреслять нові напрями його управління і розвитку.

Дослідженню теоретичних засад та практичних аспектів розвитку банківського сектору присвячено праці таких вчених: О. Андросова, Л. Бондаренко, В. Базилевича, Д. Ваньковича, З. Васильченко та інших.

Мета роботи полягає у дослідженні основних складників механізму управління розвитком банківського бізнесу.

Основна частина. В Україні функціонування банків набирає все більшої потужності і ними надаються все більше послуг. Очевидним є те, що банківський бізнес пов’язаний із банківською діяльністю. Національний банк України визначає банківську діяльність як залучення грошових коштів як фізичних, так і юридичних осіб, розміщення їх від свого імені, на певних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків [1]. Отже, банківську діяльність НБУ визначає через послуги, які банк надає клієнтам. Проведений аналіз законодавства показує, що про банківську діяльність можна говорити не лише тоді, коли банки виконують дії з фінансовими інструментами, якими є гроші, цінні папери, валютні цінності тощо. Тобто банківська діяльність – це сукупність дій банків із використанням фінансових інструментів, що стосується обігу грошей, цінних паперів і валютних цінностей як засобів платежу і збереження та як товару. Вважаємо, що банківський бізнес доцільно розглядати у двох аспектах:

- на мікрорівні – це діяльність певного банку чи певний вид його діяльності з метою отримання прибутку;
- на макрорівні – це діяльність банків держави чи певного регіону з метою отримання прибутку.

Для того, щоб бізнес приніс бажані результати, необхідно провадити ефективне управління, оскільки саме правильно вибрані та цілеспрямовані дії зі сторони органів управління забезпечать не лише організацію діяльності людей, а й досягнення поставлених цілей та розвиток власної справи. Управління є невід’ємною частиною банківської діяльності. Управління – це вплив суб’єктів управління на діяльність людей і трудових колективів для організації та розвитку виробництва, які спрямовані на отримання бажаних результатів. Управління банківським бізнесом – це вплив органів управління на діяльність банків для організації та розвитку банківських послуг, які скеровані на отримання прибутку. Невід’ємним чинником ефективної діяльності будь-якої установи є її розвиток. Розвиток банківського бізнесу може здійснюватися у різних формах, які наведено у табл. 1 [2].

Таблиця 1 – Форми розвитку банківського бізнесу

Форми	Характеристика
Прогресивний	Зміна якості системи управління від нижчого до вищого
Регресивний	Зниження рівня якості, деградація банківського бізнесу, падіння якісних та кількісних характеристик
Ринковий	Збільшення клієнтської бази, зростання попиту на банківські продукти
Організаційний	Процес розвитку з удосконаленням та оновленням на усіх рівнях управління банку шляхом використання культурних постулатів та технологічної прикладної науки про поведінку
Екстенсивний	Збільшення того, що вже є
Інтенсивний	Створення нових видів банківського бізнесу
Сталий	Розвиток під впливом макро- та мікроекономічних чинників, зростання попиту на банківські товари та послуги, розширення масштабів функціонування, можливість забезпечення безперервного процесу розвитку на фінансовому ринку, збереження рівня забезпеченості фінансових зобов’язань протягом довготермінового періоду
Управлінський	Виділена система управління розвитком банківського бізнесу, в якій об’єднані інноваційні та інвестиційні процеси, реінжиніринг, що сприяють якісним та кількісним змінам у всіх організаційних напрямках банку, а також контури управління на основі зворотних зв’язків, де виконуються стратегічні та тактичні завдання суб’єктів управління, а також використовується механізм управління розвитком бізнесу

Головна мета, яку ставлять перед собою власники банку, вкладаючи грошові кошти, – досягнення високої ефективності функціонування банків для отримання прибутку, який необхідний для залучення нового капіталу, що дає змогу збільшувати обсяги та підвищувати якість пропонованих послуг, стимулювати діяльність керівництва банку, оптимізувати витрати та розвивати банківські технології і бізнес загалом [3]. Питання ефективного управління розвитком банківського сектору сьогодні доволі актуальне. Розглянувши детально усі складники, що утворюють поняття «управління розвитком банківським сектором», ми вважаємо за доцільне запропонувати власне трактування. Управління розвитком банківського бізнесу – це цілеспрямований вплив суб’єктів щодо діяльності банку для ефективної організації його функціонування, що сприятимуть реалізації стратегії розвитку та досягненню очікуваних соціально-економічних індикаторів [4]. Головним суб’єктом управління тут є вищі органи управління банку: Загальні збори акціо-

нерів, Спостережна рада та Правління банку. Саме вони організують управління розвитком банківського сектору на макрорівні.

Дослідження еволюції банківської справи свідчить про безперервний рух банків вперед, постійний пошук нових форм та методів управління, які під впливом глобалізаційних та євроінтеграційних процесів інтенсивно удосконалюються.

Висновки. Отже, ефективне функціонування банківського бізнесу на фінансовому ринку відбувається за наявності різних видів забезпечення, зокрема: законодавчого, фінансового, стратегічного, організаційного, інноваційного, маркетингового та ін. У більшості країн світу, у тому числі й в Україні, робота банку піддається деталізованому управлінню чи не усіма аспектами діяльності зі сторони держави і самих комерційних банків, вивчення прогресивних механізмів управління, особливо щодо ефективності розвитку банківського сектору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Андросюк О. Механізм здійснення банківських послуг та операцій в банках України. *Економічний простір*. 2022. № 148. С. 72–81.
2. Банківська система в умовах війни. *Макроекономічний огляд: ICU*. URL: <https://icu.ua/en/research/macroeconomics?year=2022>
3. Бондар Л. Банківські інновації як необхідність ефективного функціонування банківського ринку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 3. С. 5–8.
4. Вовчак О. Напрями стабілізації роботи банків в умовах кризових явищ. *Фінансовий простір*. 2023. № 4(16). С. 27–31.
5. Дудченко В. Етапи формування та сучасні проблеми розвитку банківської системи України. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2024. Вип. 14. С. 99–10.

УДК 336.7

Волкова Н. І.

*канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів і банківської справи
ДонНУ імені Василя Стуса*

Паланська В. М.

*здобувачка ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»
ДонНУ імені Василя Стуса*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ ФОРМ КРЕДИТНИХ ГРОШЕЙ В УКРАЇНІ

Вступ. В умовах масштабної трансформації фінансової системи України традиційні інструменти поступово доповнюються цифровими активами. Під час воєнного стану впровадження е-гривні стає не лише технічною інновацією, а й важливим елементом підтримки фінансової стабільності. Оцифрування кредитних відносин дає змогу знизити транзакційні витрати, підвищити прозорість розподілу коштів та застосовувати смарт-контракти для цільового фінансування. Однак перед